

HÍREK

Egyházzenei megbeszélés Strassburgban

2011. szeptember 22–25. között Strassburgban találkoztak 15 európai ország —Angliától Észtorozáig— protestáns egyházzenei. A hazai színeket a református *Édes Árpád* (Felvidék), *Dávid István* és *Bódiss Tamás* és az evangélikus *Kinczler Zsuzsanna* képviselte, akit a tisztújító közgyűlés — a magyar tagok közül első ízben — a szervezet elnökségébe választott. (Lapunk előző számának 101. oldalán Finta Gergely híradásába szerkesztési hiba miatt tévesen 2012 került 2011 helyett. *A Felelős szerk.*)

Az európai protestáns egyházzenei öszszefogása még 1970-ben kezdődött, amikor öt ország képviselői *Közép-Európai Egyházzenei Kapcsolatok* (MKEK) név alatt hozták létre együttműködésük alapját.

A német és a francia mellett harmadik nyelvként az angolt is befogadó, hivatalos elnevezésként is az angol nevet (*European Conference for Protestant Church Music — ECPCM*) használó nemzetközi egyesület ma 19 ország 45 egyházzenei szervezetét tömöríti.

A célokról, eredményekről és eseményekről háromnyelvű honlapon lehet tájékozódni a www.ecpcm.eu honlapon, ahol az egyes országok egyházzenei helyzetét ismertető, különösen értékes előadások, beszámolók is olvashatók.

Az első strassburgi konferenciára 1981-ben került sor 150 résztvevővel. Az Európa Parlament és más hasonló szintű intézmények székvárosa azóta is minden második évben otthont ad a találkozóknak. A helyszín választása — az előbbi intézmények miatt — jelképes, a közép-ponti földrajzi helyzet miatt pedig gyakorlatias is. A szervezet a széles nemzetközi összefogás jegyében a kezdetektől keresi és építi a kelet-európai egyházzenei kapcsolatokat. Hazánkat eleinte évtizedekig *Trajtler Gábor* és *Máté János* képviselte.

A kétévénkénti strassburgi találkozások közötti években 1-1 ország mutatkozik be és látja vendégül a delegáltakat. Így jutott el 10 ország 91 képviselője 1993-ban Budapestre. 1998-ban Pozsony, majd a franciaországi Nîmes, Észtor-

szág, Hollandia, Csehország, Lettország, Anglia következett, a 2012-es svájci konferenciát követően pedig a tervek szerint 2014-ben az erdélyi Nagyszeben lesz e nemzetközi egyházzenei találkozó színhelye.

Az ECPCM utóbbi két évtizedének meghatározó elnökei közül ki kell emelni *Hans-Jürg Stefan* svájci református lelkész-himnológus, valamint a jelenlegi elnök, a szintén református holland egyházzenei igazgató, *Reinoud G. Egberts* nevét.

E sorok írója 1999-ben, még a korábbi elnök idejében kapcsolódott be a munkába. A frissen kialakított ismeretségi eredményeképpen *Hans-Jürg Stefan* a 2002-ben Pápán rendezett Csomasz Tóth-konferencián nem csak nagyszerű előadással, de a svájci református énekeskönyv ajándékpéldányaival s egy teljes liturgiai kommentár-sorozattal is megajándékozott bennünket. (Az értékes könyvsorozat a debreceni Liturgiai Kutatóintézetben kapott helyet.)

A ECPCM főleg a gyakorlati egyházzene területén működő egyházzenei szervezeteket tömöríti, így a konferenciák témái is nagyrészt az egyházzenei praxis egyes kérdésköreit járják körül. Ilyenek: a kántorok s egyházzenei szervek képzése, munkájuk és alkalmazásuk kérdései, az egyházzene mai helyzete és szerepe, a nemzedékváltás és a populáris zene kérdései.

A 2011. évi strassburgi hétvége fő témája az egyházzenei élet menedzselése és szervezése volt. Az előadást *Michael Benedict Bender*, a ravensburgi evangélikus templom egyházzenei igazgatója tartotta. Megtudtuk, milyen fontos a jó időbeosztás megtervezése, nemcsak a próbán (pl. hány percet kell átlagosan 1-1 kottaoldal vagy egy oratóriumtétel megtanulására fordítani, hogyan kell megtervezni egy Bach-kantátá vagy a Karácsonyi oratórium főpróbáját), hanem a szervezési feladatok terén is: erre még így is a munkaidő 50–80 %-át kell fordítani. Tanácsokat kaptunk, hogyan archíváljuk a már megtörtént koncertek, istentiszteletek s más lezajlott projektek írásos és hangzó anyagát?

A másik téma új kórus- és orgonaművek országokénti áttekintése volt. Ennek keretében nagy érdeklődéssel kísért előadásban számoltam be református egyházzenei életünk közelmúltjáról. Szót ejtettem a Kálvin Kiadónál az utóbbi öt évben megjelent különböző kottákról, lehetséges tervekről, a Református Zenei Fesztiválról és a 2009. évi Kálvin-koncertre készült új magyar kórusművekről is. A magyar mellett a lett, dán, angol, német és osztrák helyzetet ismerhették meg a jelenlévők.

Igen érdekesekek és fontos információk forrásai voltak az asztalok melletti beszélgetések. Megtudtuk, egy svájci református orgonistakántor az énekeken kívül három darabban készül egy istentiszteletre (a legtöbb helyen igehirdetés előtt vagy után orgonaszó van), és

egyharmad állásnak minősül a heti egy istentiszteleti szolgálat is.

A francia nyelvű területeken jobban él a régi liturgia több eleme (pl. több az igeolvasás, az egyházi év szerinti epistola és evangélium használata rendszeres), a lelkészi szabad textusú igehirdetési szokás mellett a gyülekezeti tagok a perikópa-alapú Losungot olvassák naponként mindkét nyelvtérületen.

A strassburgi program keretét reggeli és esti áhítatok (negyedórás igei-énekes imádságok) adták, szombat délután pedig a résztvevők francia orgonazenét hallgattak a Szt. Tamás-templom restaurált barokk orgonáján, majd a Temple Neuf 1877-es építésű, romantikus diszpozíciójú hangszerén.

Bódiss Tamás

A LFZE Egyházzene Tanszékének hírei

A LFZE Egyházzene Tanszékének hallgatói *tízévi orgonahangversenyt* adtak 2012. jan. 1-én este 7 órai kezdettel a *budapest-zuglói (Bosnyák téri) Páduai Szent Antal-templomban*.

Elhangzott: Fr. Couperin: Plébániai mise, Ofertoire (Farkas Domonkos), három tétel a Glóriából (Kovács László), Liszt F.: Gebet (Ave Maria), Nun danket alle Gott (Faragó Ákos), Kodály Z.: Praeludium a Pange lingua himnuszhoz (Szoliva Gábor), G. Muffat: Toccata tertia (Opicz József), L. Vierne: Bölcsődal (Kovács László), Katedrálisok (Szoliva Gábor), Dietrich Buxtehude: In dulci jubilo (Dankó Borbála), d-moll praeludium és fuga BuxWV 140 (Leskó Zoltán). Tanárok: Bódiss Tamás, Enyedi Pál, Pálúr János.

A *pasaréti ferences templomban* 2012. április 13-án pénteken, 18.45 órai kezdettel tartott *ünnepi vesperáson* közreműködött a LFZE Egyházzene Tanszéke I-II. éves hallgatóinak kórusa (vez. Mizsei Zoltán), Farkas Domonkos, Kovács László, Szoliva Gábor (orgona).

Tételrend: vesperás húsvéti időben és responsorium prolixum a Népszolozsma szerint; praeludium és a zsoltárantifóna visszatérései: J. Boyvin: Suite du I. ton (1690): Grand plein jeu continu, Duo, Basse de Trompette (K. L.); Magnificat (alternatim): J. Boyvin: Suite du VII. ton (1700): Prélude, Pour la de Voix humaine, Duo, Concert de Flutes, Basse de Trompette, Petit Dialogue meslé de Trios (Sz. G.); Domine ad adiuvandum, többszólamú zsoltározás, him-

nusz (Ad cenam Agni), Benedicamus: C. Porta; Regina caeli: C. de Morales; Exodus: F. Couperin: Amen (Messe des paroisses, Gloria) (F. D.)

„Feria quinta post Pentecosten”. Az *egyházzene-karvezetés szakos hallgatók* 2012. május 31-én, csütörtökön este 7 órakor a *bp.-belvárosi Szent Mihály-templomban (Angolkisasszonyok)* tartották *diplomakoncertjüket*. Keretül egy „virtuális ünnepélyes pünkösdi mise” szolgált, a római katolikus szertartásrend szerint.

A műsor: 1) introitus: J. S. Bach: Erschallet, ihr Lieder (BWV 172) – Coro, Chorale, 2) Arvo Pärt: Kyrie (Berliner Messe), 3) Sály László: Gloria, 4) graduale: Alleluia. Emitte Spiritus (ambrozián), 5) gregorián Alleluia, Schütz: Veni Sancte Spiritus (SWV 328), 6) sequentia: Sancti Spiritus, 7) offertorium: William Byrd: Confirma hoc Deus, 8) Ralph Vaughan Williams: Sanctus — Benedictus (Mass in G minor), 9) Szergej Rahmanyinov: Ocse nas (Miatyánk), 10) Tomás Luis de Victoria: Agnus Dei (Missa Dum Complerentur), 11) Factus est repente (gregorián kommúnio), 12) posztkommúnio: Thomas Tallis: Loquebantur variis linguis.

Közreműködött a tanszék kórusa és a diplomázók barátaiból alakult zenekar. Vezetényelt: Werner Ágnes (4, 6, 7, 8), Tóth Márton (2, 5, 11, 12), Bubnó Lőrinc (1, 3, 9, 10). Tanáraik: Dobszay László, Soós András, Mizsei Zoltán, Merczel György.

(<http://egyhazzene.hu/hirek/>)